11.10.2022

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Elisa Oyj:n lausunto huoltovarmuusselontekoon VNS 8/2022 VP

Elisa Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua huoltovarmuusselonteosta.

Keskeiset viestit

- Kansainväliseen toimintaympäristöön ja toimitusketjuihin liittyvät näkökulmat ovat keskeisiä myös kansallisen huoltovarmuuden kehittämisessä
- Digitalisaatioon, kyberturvallisuuteen ja erilaisiin palveluihin liittyvät painotukset selonteossa tuovat olennaisen täydennyksen materiaalisen varautumisen rinnalle.
- Viranomaisten ja elinkeinoelämän välinen yhteistoiminta tulee varmistaa ja kehittää sitä teknologian, toimintamallien ja huoltovarmuuteen liittyvien muutostarpeiden myötä.
- Esitämme NIS2-direktivin käyttöönoton huomioimista selonteossa siten, että vältetään mahdollinen päällekkäinen lainsäädäntö.
- Esitämme että huoltovarmuuden verkostomallin kehittämisessä huomioitaisiin erityisesti yksityisen ja kolmannen sektorin vapaehtoiseen huoltovarmuuden kehittämiseen kannustavat toimenpiteet.

Viimevuosien tapahtumat ja kehitys, varsinkin Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja Covid-19 pandemia ovet korostaneet huoltovarmuuden merkitystä yhteiskunnalle ja elinkeinoelämälle.

Kansainvälisen ulottuvuuden tuominen kansallisen lähestymisen rinnalle on olennaista. Yritysten keskeiset toimitusketjut ja mahdollisesti myös omistus ovat usein rajat ylittäviä, jolloin puhtaasti kansallisista lähtökohdista tehtävä huoltovarmuuden kehittäminen ei ota kattavasti kantaa kehittämistarpeisiin. Selonteossa todetaan hyvin mm. yritysten ja organisaatioiden käyttämien keskeisten tietojärjestelmien mahdollinen sijainti Suomen ulkopuolella.

Elinkeinoelämällä on keskeinen rooli kansallisen huoltovarmuuden toteuttamisessa. Toiminnan markkinalähtöisyys ja normaalitilanteiden toimintamallit tulisi huomioida mahdollisimman pitkälle myös kriisitilanteissa. Yritysten vastuullisen toiminnan varmistaminen on noussut merkittäväksi tekijäksi ja monet yritykset mieltävät jatkuvuuden ja turvallisuuden varmistamisen osaksi toimintansa vastuullisuutta.

Pidämme hyvänä kansalaisvarautumisen huomioimista huoltovarmuuden osa-alueena.

11.10.2022

Näemme suomalaisessa huoltovarmuustoiminnassa kehittyneen ja siinä toimivan viranomaisten ja elinkeinoelämän yhteistoimintaan perustuvan mallin arvokkaana ja kehittämisen arvoisena. Poolitoimintaa ja sen organisoitumista tulee kehittää teknologian, toiminnan ja yritysten toimintamallien kehittymisen myötä. Ajan kuluessa mm. toimialojen rajat voivat muuttua, jolloin myös huoltovarmuusorganisaatiota tulee täsmentää vastaavasti. Haluamme korostaa poolitoiminnan luonteeseen liittyvän yritysten vapaaehtoisen toiminnan ja siihen kannustavien toimenpiteiden merkitystä.

Huoltovarmuuskeskuksessa käynnistetty ohjelmatyö synnyttää mahdollisuuden kohdentaa resursseja erityisiin kehittämiskohteisiin.

Pyrkimys markkinaehtoisuuteen, kilpailuneutraliteettiin ja vapaaehtoisuuteen ovat näkemyksemme mukaan olennaisia tekijöitä nykyisenkaltaisen huoltovarmuustoiminnan perusteina. Olennaista on, että jokainen toimija vastaa oman omasta toiminnastaan myös huoltovarmuuden osalta. Tämä ohjaa varmemmin varautumiseen ja varmentamiseen tarvittavat resurssit olennaisiin kohteisiin.

Huoltovarmuussääntelyn ajantasaistamista käsittelevässä kohdassa 7.2. kiinnitetään huomiota CER-direktiivin tehokkaaseen käyttöönottoon. Varsinkin digitaalisten ympäristöjen resilienssiä varmentavaa NIS2-dierktiiviä ei mainita tässä yhteydessä. **Esitämme NIS2-direktivin käyttöönoton huomioimista selonteossa siten, että vältetään mahdollinen päällekkäinen resilienssiin liittyvä lainsäädäntö.**

Verkostomallin kehittämistä käsittelevässä kohdassa 7.4. todetaan hyvin suomalaisen huoltovarmuusjärjestelmän vahvuutena olevan yhteistyön merkityksen.

Yritysten huoltovarmuuteen liittyvä toiminta perustuu sääntelyyn, sopimuksiin tai vapaaehtoiseen toimintaan. Vapaaehtoiseen kehittämiseen liittyy usein yrityksen oma liiketoiminnan kehittämistarve.

Esitämme että verkostomallin kehittämisessä huomioitaisiin erityisesti yksityisen ja kolmannen sektorin vapaehtoiseen huoltovarmuuden kehittämiseen kannustavat toimenpiteet.

Kunnioittaen,

Jaakko Wallenius
turvallisuusjohtaja